

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Уманський національний університет садівництва

ЕКОНОМІКА, ОБЛІК, ФІНАНСИ ТА МАРКЕТИНГ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ

Всеукраїнська науково-практична конференція

Черкаси
2024 р.

УДК 311:33. 657

Е 45

*Рекомендовано до друку вченою радою
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
(протокол №12 від 20. 06. 2024 року)*

*Редакційна колегія вважає за доцільне повідомити,
що не всі положення і висновки окремих авторів
є беззаперечними. Разом з тим, вважає можливим
їх публікацію з метою обговорення.*

Е 45 Економіка, обіг, фінанси та маркетинг: аналіз тенденцій та перспектив розвитку: Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. — Черкаси : 2024. — 239 с.

Матеріали конференції висвітлюють актуальні проблеми економіки та подальших перспектив європейського розвитку України. Розраховано на широке коло фахівців, студентів, аспірантів, докторантів і викладачів, практичних працівників підприємств, організацій та установ.

УДК 311:33. 657

ISBN 978-966-920-618-3

ISBN 978-966-920-618-3

© ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2024

© Автори матеріалів, 2024

Розвиток фінансової системи України в умовах глобалізаційних перетворень

Барабаш Л. В. —

к. е. н., доцент

Уманський національний університет садівництва

ВЕКТОРИ ВПЛИВУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КРАЇНИ

Податкова система є важливим інструментом державної політики та здійснює значний вплив на фінансово-економічне середовище держави. Спектр такої взаємодії надзвичайно широкий й охоплює низку складних і фінансово ємних векторів.

Першим і найважливішим з них є формування доходної частини бюджетів різних рівнів. І в даній площині використовується увесь спектр інструментів податкової системи, адже саме податкові надходження є базисом формування бюджетних доходів. Закумульовані ресурси використовуються для фінансування різних державних програм, на закриття потреб соціального забезпечення, розвиток інфраструктури, освіти, охорони здоров'я тощо. Також від рівня податкових надходжень залежать показники бюджетного дефіциту та боргово-

го навантаження: у разі недостатності податкових доходів держава змушена залучати додаткові фінансові ресурси через запозичення, що впливає на зростання рівня заборгованості.

Наступним важливим вектором дії податкової системи, від якого залежить прогресивність розвитку економіки та фінансів у країні, є її вплив на споживання та інвестиції. Реалізація в даній площині виражається через рівень податкового навантаження та структуру податків. Так, високі податкові ставки можуть знижувати споживання та інвестиційну активність, що негативно позначається на економічному зростанні. І навпаки — помірні ставки здатні стимулювати економічну активність та забезпечувати зростання добробуту і споживчої активності населення. Що ж до структури, то прямі (на доходи, прибуток, та непрямі (ПДВ, акцизи) податки, залежно від домінування одних чи інших, по різному впливають на аспекти економічної діяльності.

Зокрема, перевага непрямих податків свідчить про надмірну фіскальну спрямованість податкової системи, підвищує рівень цін на товари та послуги, знижує споживчий попит і сприяє зростанню загального рівня інфляції у разі підвищення їх ставок. Ще один вид непрямих податків — акцизи — використовуються для регулювання споживання товарів, шкідливих для здоров'я (алкоголь, тютюн) або довкілля (паливо, транспортні засоби). Загалом же непрямі податки активно впливають на структуру споживання та слугують вагомим (в Україні — домінуючим) джерелом податкових надходжень бюджету.

Що ж до дії прямих податків, то податок на доходи фізичних осіб впливає на споживчу поведінку громадян, рівень їхніх заощаджень та схильності (і спроможності) до інвестування. Високі ставки податку можуть знизити споживання та стимулювати ухилення від податків. Якщо взяти до уваги податок на прибуток підприємств,

то він реалізується на рівні суб'єктів господарювання та впливає на інвестиційну діяльність компаній, їх фінансову стійкість і рентабельність. А відтак прослідковується стимуляційний або стримуючий ефекти щодо розвитку бізнесу залежно від рівня податкових ставок. Ще один з прямих податків — майновий — впливає на ринок нерухомості та багатство домогосподарств. І його високі ставки можуть знижувати ринкову активність у сфері нерухомості.

Наступний вектор впливу податкової системи на фінансово-економічне середовище держави — регулювання грошових потоків. Воно здійснюється шляхом вибору типу та виду фіскальної політики, що може бути спрямована на стабілізацію економіки (шляхом збільшенням податків у періоди економічного підйому), стримування інфляції, стимулювання економічної активності (зниження податків у періоди спаду) тощо. Окремим аспектом даного вектору є вплив податкової системи на місцеві бюджети. Адже стимулювання розвитку територій і громад здійснюється за безпосередньої участі податкових надходжень у фінансуванні місцевих бюджетів, забезпечуючи фінансову незалежність та спроможність місцевих органів влади виконувати свої функції.

Черговий вектор опосередкованої взаємодії податкової системи та середовище фінансово-економічного розвитку держави — забезпечення соціальної стабільності та перерозподілу доходів. І одним з найдієвіших інструментів у даній царині є прогресивне оподаткування, тобто використання прогресивних ставок під час оподаткування, що сприяє справедливому перерозподілу доходів і зниженню соціальної нерівності. Зазначені результати позитивно впливають на соціальну стабільність суспільства, що є важливим фактором для стабільної фінансової системи держави. Також окремо варто зауважити, що

саме податкові надходження є джерелом фінансування соціальних програм.

Ще одним аспектом є взаємодія податкової системи держави з її фінансовим сектором. Його реалізація відбувається через низку податкових стимулів: пільгове оподаткування для визначених секторів економіки чи сфер діяльності, включаючи фінансовий сектор, здатне стимулювати розвиток інновацій, фінансових інструментів і послуг. Окремо слід згадати, що пільги для малого бізнесу, інвестиційні кредити чи зниження ставок для високотехнологічних компаній сприяють їхньому розвитку та розгорнутій фінансовій активності. А прозоре та стабільне податкове законодавство сприяє залученню інвестицій у фінансовий сектор, підвищенню його надійності та ефективності. І вагому роль у цьому відіграє оптимізація адміністрування податків, що досягається спрощенням процедур сплати податків, зменшенням бюрократичних бар'єрів, впровадженням електронних сервісів, систем обліку та звітності, ефективних методів контролю та міжнародне співробітництво для протидії офшорним схемам.

Таким чином, податкова система впливає на фінансово-економічне середовище держави через механізми формування доходів бюджету, регулювання економічної активності, забезпечення соціальної стабільності та взаємодії з фінансовим сектором. А ефективна податкова політика здатна підтримувати стабільність економіки і сталий розвиток фінансової системи, що, в свою чергу, сприяє стійкому економічному зростанню.

Зміст

СТАН ТА СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

Бабій М. М. ПІДХОДИ ДО ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ЕЛЕВАТОРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	3
Гаменко А. В. СУЧАСНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	7
Грама А. В., Швець О. А. ВПЛИВ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИРОБНИКІВ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА УКРАЇНИ.....	9
Голубенко В. І., ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	13
Ліба Н. С., Лендел М. М. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	16
Мельниченко М. В., Крочак Є. І. АНАЛІЗ ВИТРАТ МАШИННО-ТРАКТОРНОГО ПАРКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	20

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Вайпан О. О. МАЛОЦІННІ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНІ ПРЕДМЕТИ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ	23
Гайдайчук І. О. СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	26

Павлюченко Ю. О. ВЗАЄМОРОЗРАХУНКИ З КОНТРАГЕНТАМИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	71
Петриченко Є. О., Уманська В. Г. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ: АВС ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	74
Подлесна А. О. ВИЗАННЯ В ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	77
Поліщук О. М. УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	80
Рибченко Р. А. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ МАЛОЦІННИХ ОБОРОТНИХ ТА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ	83
Терещенко Р. Д. СИНТЕТИЧНИЙ ТА АНАЛІТИЧНИЙ ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ.....	86
Уманська В. Г. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В АУДИТОРСЬКІЙ ПРАКТИЦІ	90
Харченко А. Ю. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ АМОРТИЗАЦІЇ.....	93
Якуша Ю. М. ОРЕНДА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	96
Ярьоменко А. Ю. ПРОБЛЕМИ В ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННІ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	98

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Барабаш Л. В. ВЕКТОРИ ВПЛИВУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КРАЇНИ	102
--	-----

Збірник наукових праць

**ЕКОНОМІКА, ОБЛІК,
ФІНАНСИ ТА МАРКЕТИНГ:
АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА
ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ**

Всеукраїнська науково-практична конференція

**Навчальне електронне видання
комбінованого використання**

Можна використовувати в локальному
та мережному режимах

Об'єм даних 11 Мб.

Видавець і виготовлювач:

Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, б-р Шевченка, 81, 18031
Телефон: (0472) 37-21-42; (0472) 35-44-63
E-mail: cic@cdu.edu.ua, kanc@cdu.edu.ua